

5.3 Amsterdam

- De deelregio Amsterdam wordt gevormd door de gemeente Amsterdam.
- Ruim de helft van het brp en bijna de helft van de werkgelegenheid in de MRA bevindt zich in Amsterdam. De beroepsbevolking bestaat uit bovengemiddeld veel hbo/wo-opgeleiden. Met bijna 5 procent is het werkloosheidspercentage in 2023 het hoogste in de MRA. Ook op een aantal andere brede welvaartsindicatoren scoort Amsterdam minder goed.
- Financiële en zakelijke diensten in de breedte zijn tezamen goed voor bijna de helft van de economische activiteit in de regio. Zo’n 85 procent van de bedrijvigheid rond Financiële diensten in de MRA speelt zich af in Amsterdam. Ook de sector Informatie en Communicatie is groot én tegelijkertijd de snelste groeier.
- Amsterdam kent een grote netto ingaande pendelstroom vanuit alle regio’s binnen en buiten de MRA.

Tabel 1 Kerngegevens Amsterdam

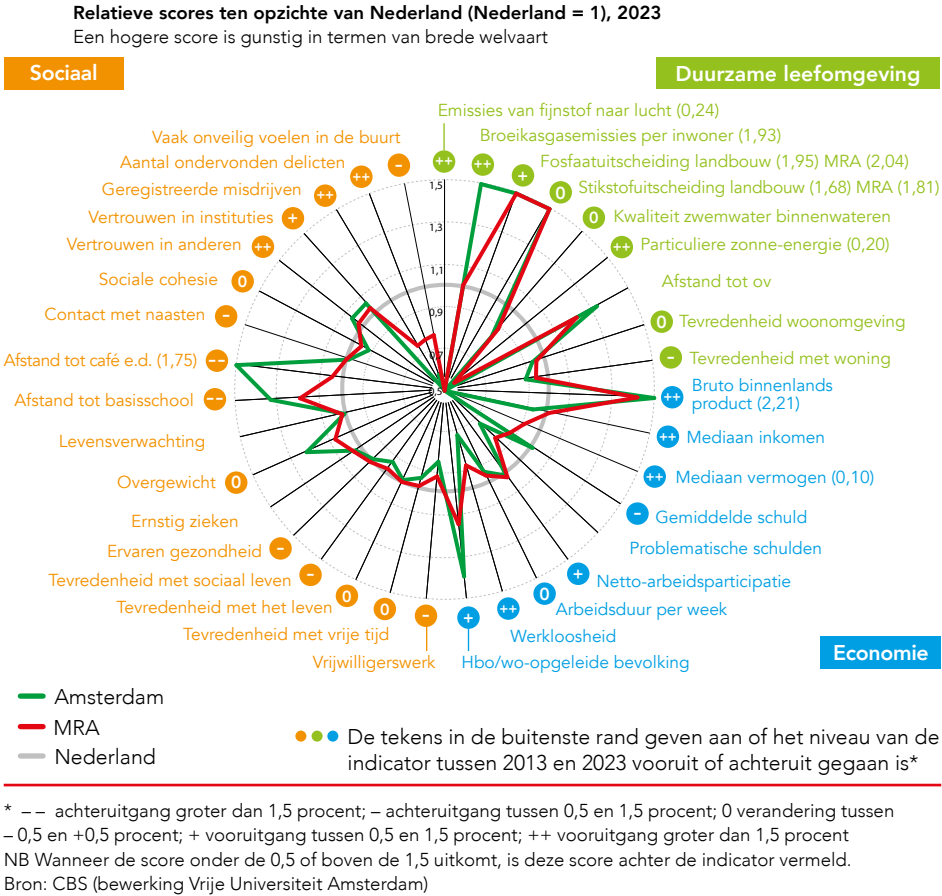
		2023		2019	2020	2021	2022	2023	2024
		aantal	aandeel in MRA in %	jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	107	54,4	5,0	−6,6	8,3	10,5	3,5	1,2
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	688	47,9	3,3	−2,6	3,0	6,9	12,8	
Werkzame personen	x 1.000	774	45,8	2,2	0,0	1,6	4,8	3,7	
Bevolking	x 1.000	925	35,2	1,1	0,6	0,6	1,4	1,5	1,0
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	742	37,1	1,0	0,9	1,9	2,1	1,8	1,2
Beroepsbevolking	x 1.000	569	37,0	1,8	1,0	1,0	5,9	2,0	2,1
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	541	36,7	2,3	0,0	0,6	7,9	1,9	1,8
Beroepsbevolking naar opleiding	Regio	MRA							
Basisopgeleid	in %	17,9	19,2						
Mbo-opgeleid	in %	24,4	32,5						
Hbo/wo-opgeleid	in %	57,6	48,3						
				aandeel in %					
Bruto-participatiegraad	in %	76,7	76,7	74,4	74,5	73,8	76,5	76,7	77,4
Werkloosheid	in %	4,9	4,0	5,2	6,3	6,6	4,7	4,9	5,2

Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

Brede welvaart in Amsterdam

Het economische aandeel van de gemeente Amsterdam in de MRA is toegenomen ten opzichte van de voorgaande editie van deze Verkenningen. Zo werd in 2022 nog 52,0 procent van het brp in Amsterdam gerealiseerd. In 2023 vond 54,4 procent van de totale economische activiteit in de deelregio Amsterdam plaats. Amsterdam is daarmee nog steeds de economische motor van de MRA. Dit vertaalt zich weliswaar in een hoog brp per inwoner, maar andere economische welvaartsindicatoren zien er minder gunstig uit. Hoewel dit voor het

Figuur 1 Brede welvaart in Amsterdam

grootste deel verklaard kan worden uit de bevolkingssamenstelling van Amsterdam, is het mediane vermogen er een stuk lager dan in Nederland en de rest van de MRA. Ook is er vaker sprake van problematische schulden en werkloosheid. De lagere score op tevredenheid met het (sociale) leven verraden dat Amsterdam op sociale welvaartsaspecten niet voor iedereen de ideale plek is om te wonen. Men voelt zich er relatief vaak onveilig en het aantal ondervonden delicten en geregistreerde misdrijven is groot. Hier zijn echter wel verbeteringen zichtbaar. Des te opvallender is dat het vertrouwen in anderen en in instituties groter is dan in Nederland én stijgende is. Tegenover de nadelen van Amsterdam als grote stad staan uiteraard ook voordelen: zo zijn het ov, scholen en de horeca goed te bereiken. De levensverwachting van de bevolking komt nagenoeg overeen met die van andere Nederlanders.

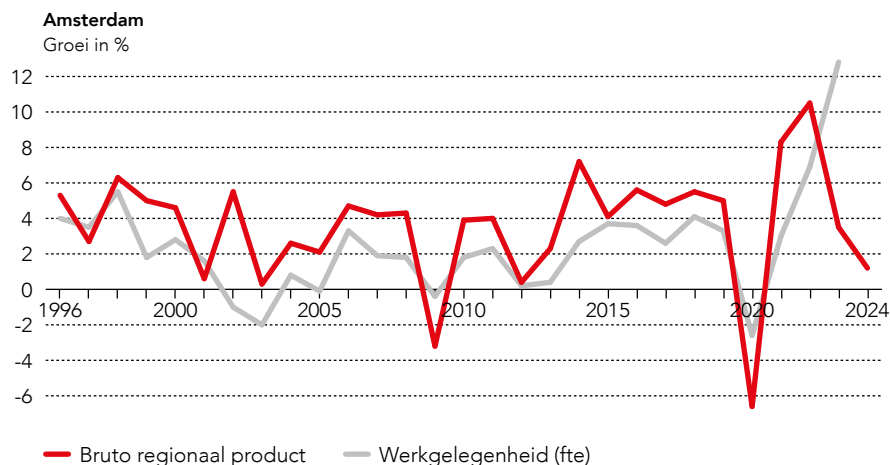
De economie van Amsterdam

Amsterdam is economisch het zwaartepunt van de MRA. Ruim de helft van het brp wordt hier gerealiseerd en bijna de helft van de werkgelegenheid bevindt zich in Amsterdam (tabel 1). De beroepsbevolking bestaat voor bijna 60 procent uit hbo/wo-opgeleiden. In geen enkele andere deelregio van de MRA is dit percentage zo hoog. Hiertegenover staat

een werkloosheidspercentage van bijna 5 procent (2023): het hoogste in de MRA. In combinatie met brede welvaartsindicatoren die laten zien dat er in Amsterdam vaker sprake is van problematische schulden en een relatief lager mediaan vermogen, is dit een indicatie dat er sprake is van een financieel-economisch kansarmere bevolkingssamenstelling, vergeleken met andere deelregio's. De laatste cijfers van het CBS laten zien dat de economie van Amsterdam in 2024 weliswaar nog steeds groeit, maar minder hard dan in de drie jaren ervoor.

De werkgelegenheidsgroei van bijna 13 procent in 2023 is niet gepaard gegaan met een evenredige groei van het brp. Hetzelfde jaar laat immers een fors lagere groei van het brp zien (zie figuur 2). Nadere bestudering van de cijfers laat zien dat vooral de sectoren Financiële dienstverlening, Groothandel, Detailhandel, Bouw, Vervoer en opslag en Horeca in 2023 een hogere groei in werkzame personen laten zien dan een groei in toegevoegde waarde. Dit laat zien dat de groei in werkgelegenheid zich in deze sectoren vooral heeft voorgedaan in minder-arbeidsintensieve banen. Bijna alle deelregio's van de MRA laten dit beeld zien. Tegelijkertijd laat Amsterdam over de jaren 2015-2023 de grootste economische groei zien van de MRA. Gemiddeld groeide het brp in Amsterdam met 4,4 procent, tegenover 3,2 procent in de gehele MRA en 2,1 procent in Nederland.

Figuur 2 Werkgelegenheid in Amsterdam in 2023 sterk gestegen; brp houdt geen gelijke tred

Bron: CBS (bewerking TNO)

Economische ontwikkeling per sector

De Amsterdamse economie drijft op dienstverlening. Grote sectoren zijn Financiële diensten en zakelijke diensten in de breedte. Tezamen zijn deze sectoren goed voor bijna de helft (46 procent) van de economische activiteit in de regio. Echter, ook de sector Informatie en communicatie is groot én tegelijkertijd de grootste groeier. Financiële dienstverlening is zeer sterk geconcentreerd in Amsterdam: zo'n 85 procent van de bedrijvigheid in Financiële diensten in de MRA bevindt zich in de hoofdstad.

Voor bepaalde sterk groeiende sectoren geldt dat dit ook heeft geleid tot een toename in de werkgelegenheid. Dit zien we vooral bij de sectoren Informatie en communicatie en Specialistische zakelijke diensten. Tezamen zijn deze sectoren goed voor één op de vier fte's in de deelregio Amsterdam. Veel werkgelegenheid in de deelregio is te vinden in de Zorg. Bijna de helft van de werkgelegenheid in de MRA in deze sector is te

vinden in Amsterdam met zijn grote ziekenhuizen en vele zorginstellingen. Financiële diensten kennen gedurende de periode 2015-2023 een werkgelegenheidsgroei van 2 procent die overeenkomt met de jaarlijkse groei van de toegevoegde waarde. Het lijkt er daarmee op dat ten opzichte van vorig jaar de arbeidsproductiviteitsstijging is afgeremd.

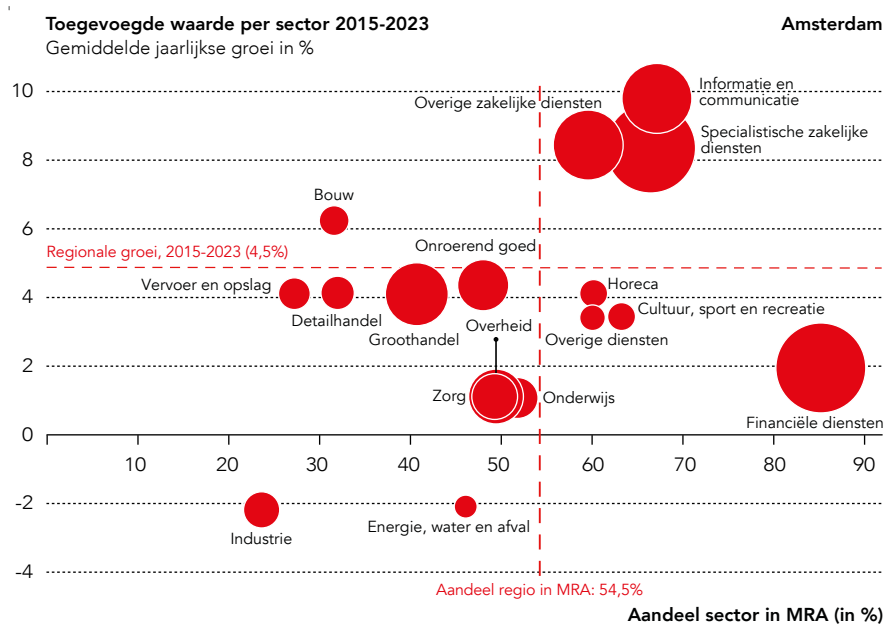
Forensen (woon-werkverkeer)

Amsterdam als economisch zwaartepunt van de MRA trekt vanzelfsprekend veel werkenden aan. Deze personen kunnen niet alleen maar in de eigen regio worden gevonden en het resultaat is dan ook dat er sprake is van een aanzienlijke inkomende pendel van 372 duizend personen. De helft van de werkenden in Amsterdam bestaat uit mensen die er ook wonen en de rest komt van buiten. De grootste inkomende pendel vanuit de MRA is uit Amstelland-Meerlanden (64

duizend personen) en Zaanstreek-Waterland (49 duizend personen), maar ook van buiten de MRA komen er veel mensen naar Amsterdam om er te werken: vanuit Zuid-Holland (54 duizend) en Utrecht/overig Flevoland (47 duizend). Vanuit Almere-Lelystad komen 33 duizend personen naar Amsterdam voor hun werk. Van de Amsterdamse werkzame beroepsbevolking werkt bijna 70 procent in Amsterdam zelf. Van de uitgaande pendel (176 duizend personen) gaat een groot deel richting Amstelland-Meerlanden (58 duizend) en naar Zuid-Holland en Utrecht/Overig Flevoland (ieder 30 duizend personen). Per saldo is er in Amsterdam sprake van een netto ingaande pendel van 196 duizend personen.

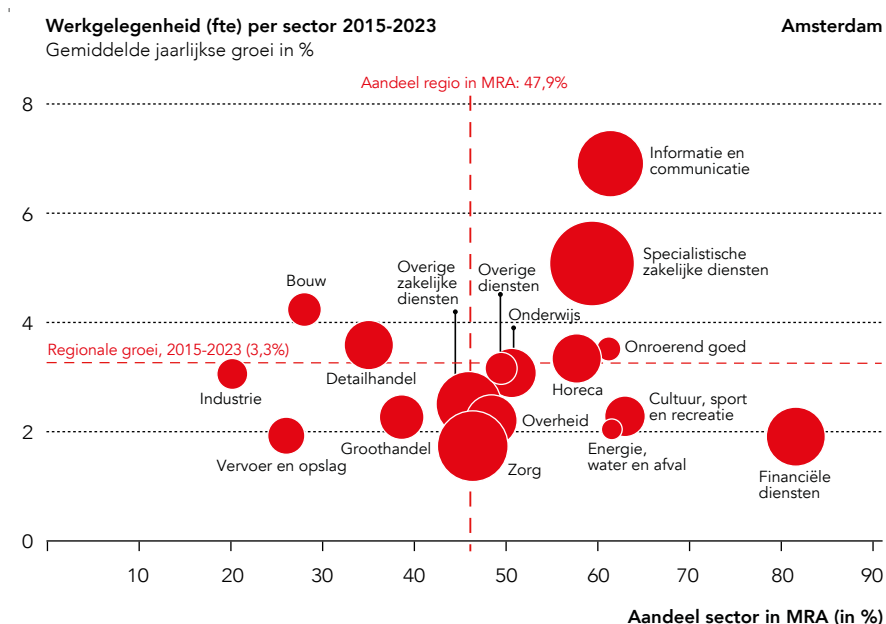
Een kaartje met de grafische weergave van de pendelstromen van en naar Amsterdam is te vinden in hoofdstuk 4.

Figuur 3 Amsterdamse economie drijft op ICT en dienstverlening

* De bolgrootte (omvang 2023) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

Figuur 4 ICT en Specialistische zakelijke diensten goed voor kwart van werkgelegenheid

* De bolgrootte (omvang 2023) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)